

[Aksel Møller.]

igennem lettelse af de offentlige byrder; men i den udstrækning, hvori det overhovedet lader sig gøre — og det er ikke blot et økonomisk, men også et politisk spørgsmål om at få støtte til denne tankegang — vil det betyde en opbremsning af inflationen og dermed en relativ forøgelse af landets konkurrenceevne.

Det er jo ganske åbenbart, at den høje regering har opgivet at foretage sig noget som helst; den sætter sin lid til, at inflationen opfører sig lige så ubehersket i andre lande. Men har regeringen ret i det? Den svenske riksbankdirektørs advarende ord om den situation, Sverige kommer til at stå i, hvis man lader „kompensationsdæjvlen“ herske dér, medens andre søger at lægge den hindringer i vejen, synes at have til følge, at Sverige nu nedsætter sine leveomkostninger gennem en skattelettelse. Vesttysklands økonomiske politik er nu rettet direkte mod inflationen og betjener sig derved bl. a. også af skattelettelse. Inflationen får altså ikke frit løb alle steder, og den bør heller ikke have det i Danmark. Kan hænde, man vil indvende, at både Sverige og Vesttyskland er karakteristiske ved de betydelige valutatilgodehavender, disse lande har, og i denne henseende er vi som bekendt dårligere stillet.

Det er derfor klart, at det nødvendige supplement til denne politik må være, at der samtidig foretages besparelser. Efter min opfattelse skulle det heller ikke være udelukket, at der kan indvindes endda meget betydelige besparelser. Jeg har peget på, at man vil kunne opnå i alt fald en foreløbig besparelse ved at udsætte vejbyggeriet. I samfundshusholdningen har det en størrelsesorden på ca. 200 mill. kr. om året, og jeg ville tro, at stort set kunne de veje, vi har, bruges et år endnu, uden at der derved sker større ulykker. Det er i det hele taget et spørgsmål om, hvad vi forlanger af vore offentlige institutioners standard, der er bestemmende for, om vi kan spare eller ikke spare. Hvis der virkelig i denne situation var et sparesind, enedes vi vel nok om at affinde os med en lavere levestandard.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen pegede forleden dag på de store midler, som stadig udbetales af statskassen til ar-

bejdsløshedskasserne. Og det sker fortsat i et samfund, som ved en næsten bevidst inflationspolitik opretholder fuld beskæftigelse og derved begrænser arbejdsløshedskassernes risiko meget betydeligt, sammenlignet med den, vi har kendt under andre vilkår for arbejdsløshedskasserne og for beskæftigelsen her i landet. Men ville der i og for sig under de nuværende omstændigheder være noget urimeligt i, om man begrænsede disse tilskud for at opnå en besparelse, der kunne hjælpe til den lettelse i leveomkostningerne, der ville virke som en opbremsning af inflationsbevægelsen?

Under finanslovdebatten er der i det hele taget peget på flere muligheder for at vise sparsommelighed — jeg henleder opmærksomheden på, hvad det ærede medlem hr. Thestrup og det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i det hele taget sagde derom — så jeg nærer i og for sig ingen frygt for, at der ikke skulle være veje, hvis der også er vilje.

Det er ikke nemt at sige, hvor stort et indtægtstab staten skal affinde sig med for hver portion, man ønsker neutraliseret ved nedsættelse af leveomkostningerne; men vi har stået overfor det problem før. I marts 1950 — jeg vil bede det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard erindre sig den forligssituation, som da forelå — blev vi endelig enige om at afvikle en betydelig del af de tilskudsordninger, vi havde med tilskud til varepriser. Vi opnåede ved den afvikling, vi gennemførte, stort set en halvering af statens udgifter til disse pristilskud. Hvordan bar vi os ad? Ja, vi fulgte en konservativ tanke, som mit parti igennem et par år ved enhver passende lejlighed havde gjort sig til talsmand for: vi gav et kontant tilskud pr. barn. For pristalsfamilien kom det temmelig nøje til at svare til den stigning i pristallet, som var følgen af, at vi igen fik en ærlig prisdannelse.

Der ville naturligvis ad denne vej også nu kunne skaffes formel dækning med en udgift, der var mindre, end hvad en dyrtidsportion koster staten. Ved en sammenligning må man nemlig stadig huske, at hver dyrtidsportion, som skal udbetales, forøger statens direkte udgifter med et beløb på mellem 30 og 40 mill. kr. og med en indirekte udgift, der næppe er mindre.

Nu er det selvfølgelig klart, at man ikke